

VÍCEJAZYČNOST U ŽÁKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM

Proč je vícejazyčnost při vzdělávání ve škole prospěšná? Jak se pedagogové a učitelé mohou podílet na podpoře vícejazyčnosti? Jak zapojit mateřský jazyk žáků do výuky?

- Tématu se věnujeme na webu [Inkluzivní škola](#), kde najdete aktuální odpovědi na [FAQ k situaci na Ukrajině](#).
- Rádi Vám i kolegům poskytneme telefonickou či e-mailovou metodickou podporu.
- Unikl Vám některý informační leták? Kompletní přehled najdete [zde](#).

Když dítě vyrůstá ve vícejazyčném prostředí, je schopné zvládnout dva nebo i více jazyků se všemi jejich zvláštnostmi. Nemusí umět každý jazyk perfektně, ale v kombinaci obou může dosahovat skvělých výsledků. Vícejazyčnost není pro dítě zátěží. Bilingvní dítě umí snáze vyselektovat podstatné informace, na něž je třeba se koncentrovat.

Jak mohou učitelé podpořit vícejazyčnost ve vzdělávání?

- **Otevřenost vůči vícejazyčným žákům** – na chodbách školy mohou být vícejazyčné popisky (např. *Ředitelna, Jídelna*) či informační cedule (*Zavírejte dveře*), učitelé i spolužáci se mohou naučit jednoduché fráze v jejich jazyce (pozdrav, poděkování, omluva).
- **Interkulturní senzitivita a empatie** – působí na žáky s OMJ motivačně. Do výuky mohou být zapojeny aktivity i materiály v mateřském jazyce žáka. Dítě, které se probíranou látku učí v českém jazyce a zároveň i ve svém rodném, dosahuje lepších výsledků. Je vhodné se o žáka zajímat, a pokud chce, nechat jej sdílet s ostatními např. specifika svého mateřského jazyka, kultury či země původu (pozor na kulturní stereotypy – vnímáme žáka jako individualitu, nejen jako zástupce a představitele svého národa).
- **Spolupráce a respektující komunikace s rodiči** – znamená jednat otevřeně, předávat informace v jazyce, který umožňuje plnohodnotnou komunikaci (přeložené materiály, využívání tlumočnicka při komunikaci), rodiče je vhodné informovat, jaká je role školy a rodiče v českém vzdělávacím systému a jak je možné a vhodné své dítě podpořit v domácí přípravě, na která témata se zaměřit, jak přínosné to bude v jeho integraci.
Je možné zapojit rodiče a vyzvat je, aby se s žáky zúčastnili např. čtení dvojjazyčné knihy, kdy na jedné straně je český text a na druhé text v jejich rodném jazyce.

- **Podpora rozvoje vícejazyčnosti v rodině** (pro dítě je důležité rozvíjet se ve svém mateřském jazyce, aby neztrácelo vazby na svou rodinu a komunitu, zároveň také rozvíjet český jazyk, např. pomocí české hospodyně, volnočasových aktivit mimo školu atd.) i **ve škole** (při výuce nezakazovat striktně komunikaci v rodném jazyce, dát žákům najevo, že je tu prostor pro rozvoj ČJ a mohou zapojit a využít svůj jazyk, např. ve skupinových aktivitách se spolužáky stejného původu).

Kulturní a jazyková rozmanitost může vést k rozvoji společenských vztahů, pokud je postavena na **vzájemné toleranci a respektu**. Doporučujeme, abyste byli trpěliví, jelikož se dítě během řečového vývoje potýká s **většími nároky** než jeho vrstevníci. Kromě osvojování jazyků se musí naučit i odlišovat dva jazykové systémy a vypořádat se s kulturami, jež jsou reprezentovány oběma jazyky.

Potlačení přirozeného vývoje dítěte v jeho rodném jazyce může dojít k potlačení části jeho identity. Dítě potřebuje pomoc a podporu ze strany rodičů, učitelů i školy a zároveň cítit, že všechny strany plnohodnotně spolupracují a respektují se.

Praktické tipy

Doporučujeme [praktické tipy](#) na [podporu vícejazyčnosti](#) ve škole, [přehled nejdůležitějších odkazů](#) a informací souvisejících s rozvojem vícejazyčnosti.